

Posiedzenie Rady Ochrony Pracy 10 stycznia 2017 r.

Realizacja Narodowego Programu Zdrowia w latach 2016 – 2020

To główny temat pierwszego posiedzenia Rady Ochrony Pracy w 2017 r. „Chciałbym podkreślić wagę kwestii zdrowotnych dla jakości życia społeczeństwa. Dlatego Rada wybrała ten temat jako pierwszy w Nowym Roku” – powiedział przewodniczący ROP poseł **Janusz Śniadek** otwierając obrady.

Informację o realizacji Narodowego Programu Zdrowia (NPZ) wraz z zakresem działań na lata 2016 – 2020 przedstawiła naczelnik Wydziału ds. NPZ w Departamencie Zdrowia Publicznego Ministerstwa Zdrowia **Joanna Głazewska**. Przypomniała, że Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 został ustanowiony rozporządzeniem Rady Ministrów, zgodnie z ustawą o zdrowiu publicznym, która weszła w życie 3 grudnia 2015 r. Jest dokumentem strategicznym w zakresie zdrowia publicznego. Cele NPZ to przede wszystkim wydłużenie życia Polaków, poprawa jakości życia związana ze zdrowiem oraz ograniczanie społecznych nierówności w kategorii zdrowia.

„Niewątpliwie w ciągu ostatnich trzech dekad sytuacja zdrowotna ludności Polski uległa poprawie, czego dowodzą wskaźniki dotyczące zdrowia i demografii. Niemniej jednak ciągle borykamy się z różnymi problemami” – mówiła przedstawicielka resortu zdrowia. Dodała, że Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 uwzględnia zarówno wyzwania demograficzne, jak i epidemiologiczne. Zawiera katalog 10 zadań z zakresu zdrowia publicznego, które – jak zauważyła – w pewnym aspekcie dotyczą kwestii związanych z – szeroko rozumianym – środowiskiem pracy. Zadania określone w NPZ obejmują: monitorowanie i ocenę stanu zdrowia społeczeństwa, w tym osób pracujących, edukację zdrowotną adresowaną do różnych grup społecznych, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych, a także edukację pracodawców i pracowników, promocję zdrowia i profilaktykę chorób, działania w zakresie rozpoznawania, eliminowania lub ograniczania zagrożeń i szkód dla zdrowia fizycznego i psychicznego w środowisku zamieszkania, nauki, pracy i rekreacji, analizę adekwatności i efektywności udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej w odniesieniu do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych społeczeństwa, inicjowanie i prowadzenie badań naukowych oraz współpracy międzynarodowej w zakresie zdrowia publicznego, rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, ograniczanie nierówności w zdrowiu wynikających z uwarunkowań społeczno-ekonomicznych, działania w obszarze aktywności fizycznej.

„Te zadania są realizowane od lat” – podkreśliła J. Głazewska. Zostały skatalogowane w NPZ. Za ich realizację odpowiada 14 ministrów. „To pokazuje międzyresortowy charakter i podejście do zdrowia publicznego wprowadzone przez ustawę o zdrowiu publicznym i Narodowy Program Zdrowia” – zaznaczyła prelegentka.

NPZ na lata 2016 – 2020 wyznacza 6 celów operacyjnych. Wśród nich przedstawicielka MZ wymieniła: poprawę sposobu żywienia, stanu odżywiania oraz aktywności fizycznej społeczeństwa, profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi, profilaktykę problemów zdrowia psychicznego i poprawę dobrostanu psychicznego społeczeństwa, ograniczenie ryzyka zawodowego wynikającego z zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku zewnętrznym, miejscu pracy, zamieszkania, rekreacji oraz nauki, promocję zdrowego i aktywnego starzenia się, poprawę zdrowia prokreacyjnego.

Przedstawicielka MZ poinformowała, że kwota finansowania zadań powierzonych realizatorom w ramach celów operacyjnych NPZ i zadań koordynowanych w latach 2016 – 2020, z wyłączeniem środków przeznaczonych w ramach limitów wydatków własnych, wynosi rocznie 140 mln zł. Wyjaśniła, że zadania realizowane są w trybie konkursowym lub wnioskowym. W NPZ wyraźnie wskazano zadania realizowane w drodze konkursu i podmiot odpowiedzialny za jego zorganizowanie. Część zadań realizowana jest w trybie wnioskowym. Program wskazuje podmioty uprawnione do złożenia wniosku i podmioty, do których należy je zgłosić. Przedstawicielka MZ wspomniała o ogłoszonych 35 konkursach oraz poinformowała o rozpoczęciu naboru 18 wniosków. Z podmiotów, które w ub. r. złożyły wnioski do ministra zdrowia wymieniła m.in. Instytut Medycyny Pracy w Łodzi, Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu, Instytut Medycyny Wsi w Lublinie. Z zadań, które mogłyby być interesujące dla Rady Ochrony Pracy, zwróciła uwagę na działania edukacyjne dla pracodawców, kadry zakładów pracy, organizacji pracowniczych, specjalistów służby medycyny pracy w zakresie przygotowania i animacji programów promocji aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania w zakładach pracy, realizowane przez Instytut Medycyny Pracy w Łodzi.

W dyskusji dominował pogląd, że jest zbyt wcześnie na ocenę realizacji NPZ, ponieważ wszedł w życie we wrześniu ub. r. Rada postanowiła wstrzymać się z przyjęciem stanowiska w tej sprawie do czasu kiedy będą znane konkretne dane z realizacji programu.

Rada przyjęła stanowisko w sprawie nowych zadań Państwowej Inspekcji Pracy wynikających z wdrożenia dyrektywy 2014/54/UE. Dyrektywa z 16 kwietnia 2014 r.

w sprawie środków ułatwiających korzystanie z praw przyznanych pracownikom w kontekście swobodnego przepływu pracowników zobligowała państwa członkowskie do wyznaczenia instytucji odpowiedzialnej za udzielanie porad dotyczących m.in. dostępu do zatrudnienia, warunków zatrudnienia i pracy, dostępu do przywilejów socjalnych i podatkowych, członkostwa w związkach zawodowych, dostępu do szkoleń, kształcenia, nauki zawodu oraz szkolenia zawodowego dla dzieci pracowników unijnych, pomocy udzielanej przez urzędy pracy obywatelom państw członkowskich i EFTA korzystających ze swobodnego przepływu pracowników. Dyrektywa 2014/54/UE została implementowana do polskiego prawa ustawą z 29 kwietnia 2016 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania, która weszła w życie 4 czerwca 2016 r. Wyzaczyła Państwową Inspekcję Pracy jako instytucję odpowiedzialną za prowadzenie tego rodzaju poradnictwa w Polsce.

W przyjętym stanowisku Rada pozytywnie oceniła przygotowania Państwowej Inspekcji Pracy do realizacji nałożonego na nią nowego zadania, szczególnie działania na rzecz utworzenia centrum informacyjnego w Głównym Inspektoracie Pracy. Zwróciła również uwagę na problemy wykraczające poza ramy dyrektywy. To m.in. kwestia kwalifikacji pracowników urzędów pracy. Nowe zadanie przewiduje, iż PIP ma udzielać porad dotyczących m.in. pomocy udzielanej obywatelom UE i EFTA zainteresowanych pracą w Polsce przez urzędy pracy. Wiąże się z tym konieczność odpowiedniego przygotowania i kompetencji pracowników tych jednostek zwłaszcza w zakresie znajomości języków obcych, a także ich odpowiedniego wynagradzania. Z innych problemów Rada wymieniła m.in. potwierdzanie czy uznawanie kompetencji obywateli UE i EFTA zamierzających pracować w naszym kraju, zwłaszcza w zawodach, których wykonywanie wiąże się z bezpieczeństwem nie tylko pracowników, ale i osób postronnych. Wskazała także na rolę międzynarodowej współpracy związków zawodowych w kontekście swobodnego przepływu pracowników.